

**Līvānu novada
Centrālās bibliotēkas**

**Sutru
Bibliotēka**

**Gada pārskats
par 2024. gadu**

Pārskata perioda kopsavilkums.....	3
1. Vispārīgs bibliotēkas raksturojums.....	3
2. Finansiālais nodrošinājums.....	4
3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums.....	5
4. Personāls.....	6
5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība.....	10
6. Krājums.....	15
7. Darbs ar bērniem un jauniešiem.....	19
8. Novadpētniecība.....	21
9. Projekti.....	23
10.Publicitāte.....	23
11.Sadarbības tīkla raksturojums.....	24
Pielikumi.....	25

Pārskata perioda kopsavilkums LNCB Sutru bibliotēkā

✓ 2024.gadā izvirzītās darba prioritātes Sutru bibliotēkas darbā:
Bibliotēkas darba popularizēšana: popularizēt iedzīvotājiem abonēto datubāzu izmantošanu, organizējot informatīvos pasākumus, apmācības, bibliotekārās stundas, aktivizējot informāciju sociālajos tīklos un LNCB mājaslapā;

Kvalitatīvu pakalpojumu un informācijas sniegšana apmeklētājiem: iedzīvotāju tālākizglītības un mūžizglītības nodrošināšana (informatīvo resursu piedāvājums, radošas aktivitātes, pārrunas);

Aktivizēt novadpētniecības darbu, rīkojot aktivitātes, popularizēt bibliotēkā pieejamos novadpētniecības materiālus un nodrošināt to plašāku pieejamību;

Dažādu pasākumu (izglītojošu, izklaidējošu) rīkošana mērķgrupām;

E-grāmatu popularizēšana.

- ✓ 2024. gada jūnijā bibliotēkā darbu sāk Līvānu novada pašvaldības Klientu apkalpošanas centrs. (13.lpp.)
- ✓ Jaunu projektu izstrāde un ieviešana 2024. gadā nav notikusi.
- ✓ “Restarts lasīšanai”- Rīta lasījumi bērniem. (21.lpp.)
- ✓ LNB datu centra problēmas 2024.gada 1.jūlijā ietekme uz Sutru bibliotēkas darbu netika analizēta.
- ✓ No 23.novembra līdz 8.decembrim Līvānu novada bibliotēkās nedarbojās BIS ALISE. Tas krietni ietekmēja apmeklējuma uzskaiti.

1. VISPĀRĪGS BIBLIOTĒKAS RAKSTUROJUMS

• Īss situācijas apraksts:

- ✓ Bibliotēkas darbības teritoriālais un institucionālais raksturojums

Līvānu novada Centrālās bibliotēkas Sutru filiālbibliotēka (turpmāk LNCB Sutru bibliotēka) veic vietējās publiskās bibliotēkas funkcijas Sutru pagasta administratīvajā teritorijā un ir vienīgā publiskā bibliotēka pagastā. Tā dibināta 1958. gadā, tolaik kā Sondoru ciema padomes Znotiņu bibliotēka. 1993. gadā, pamatojoties uz Sutru pagasta padomes lēmumu, bibliotēka pārdēvēta par Sutru bibliotēku. Bibliotēka pakalpo gan Sutru pagasta iedzīvotājus, gan citu pagastu iedzīvotājus. Bibliotēka atrodas vienā ēkā ar Sutru kultūras namu. Adrese- Uzvaras 5, Sutri, Sutru pagasts, Līvānu novads, LV 5334.

Latvijas Republikas Kultūras ministrijas bibliotēku reģistrā Sutru bibliotēka reģistrēta 2003.gada 15.novembrī. Bibliotēku reģistra numurs BLB0521.

- ✓ Sutru bibliotēkas apkalpošanas zonā nav izglītības iestāžu un nav arī ārējo apkalpošanas punktu.

- ✓ Bibliotēku sadarbības modelis reģionā: centralizācijas, decentralizācijas vai jaukta tipa modelis

Tabula “Bibliotēku sadarbības modelis”

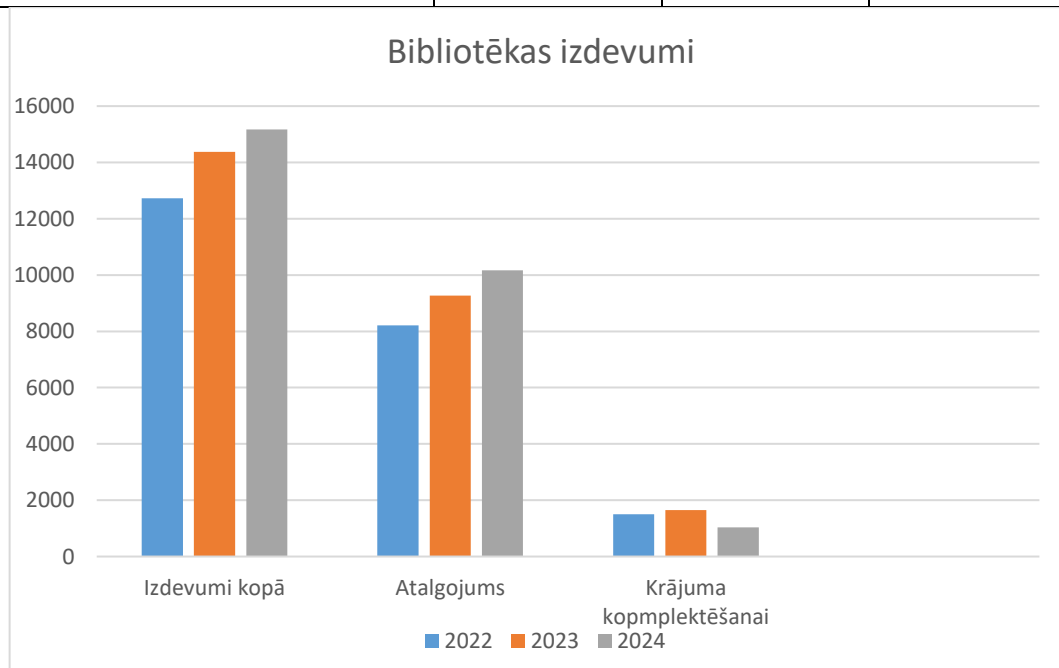
Bibliotēku sadarbības modelis reģionā	Atzīmēt atbilstošo
Centralizēts	X
Decentralizēts	
Jaukta tipa	

- Izmaiņas juridiskajā statusā, institūcijas struktūrā u. c. būtiskas izmaiņas bibliotēkas darbībā pārskata periodā nav notikušas.
- Bibliotēkas akreditācija 2024. gadā nav notikusi. Bibliotēka atkārtoti akreditēta 2023. gadā.

2. FINANSIĀLAIS NODROŠINĀJUMS

- **Tabula “Bibliotēkas izdevumi”**

	2022	2023	2024
Izdevumi kopā (EUR)	12725	14377	15176
Darbinieku atalgojums (bruto)	8207	9270	10169
Krājuma komplektēšana	1498	1646	1040

Salīdzinot pēdējo trīs gadu pašvaldības piešķirto finansējumu, atskaites gadā tas ir vislielākais, jo pakāpeniski tiek paaugstināts atalgojums. 2024. gadā mainījās apsardzes firmas, kuras nodrošina pakalpojumu bibliotēkai. Šī maiņa radīja milzīgus izdevumus no bibliotēkas budžeta, jo iepriekš apsardzes izdevumus apmaksāja pagasta pārvalde. Pagastu pārvaldēm pārstrukturējoties, tagad izdevumi jāapmaksā no bibliotēkas budžeta. Gada sākumā tika samazināts bibliotēkai plānotais budžets par 12%, tas atspoguļojas komplektējot krājumu (-606 EUR). Tāpat nācās atteikties no jauna datora iegādes un citām precēm un pakalpojumiem. 2024. gads finansiāli bija ļoti grūts, kas nodrošināja tikai pamatfunkciju veikšanu.

3. MATERIĀLĀ UN TEHNISKĀ STĀVOKĻA VĒRTĒJUMS

- **Jaunu ēku būvniecība** bibliotēkas vajadzībām nav paredzēta. Pašreizējā ēka ekspluatācijā nodota 1988. gadā.
- **Telpu paplašināšana vai bibliotēkas pārvietošana uz citām telpām, ēku rekonstrukcijas projekti un remontdarbi** nav plānoti.
- **Iekārtas, aprīkojums** (t. sk. IKT nodrošinājums): **situācijas raksturojums un vērtējums, nākotnes prognozes, atjaunināšanas iespējas**

Tabula "Iekārtas un aprīkojums"

	Darbi niekiem (skaits)	Liet otājiem (skaits)	Vērtējums: skaits, Aprīkojuma vecums	Piezīmes
Datori	2	3	<u>Personālam-</u> 1 dators- 12 gadi 1 dators-8 gadi <u>Lietotājiem-</u> 1 dators-9 gadi 2 datori- 8 gadi	
Multifunkcionālā iekārta	1		1 iekārta – 16 gadi	Multifunkcionālā iekārta tiek izmantota arī lietotāju vajadzībām
Svītrkodu skeneri	2		1 skeneris-16 gadi 1 skeneris-8 gadi	

Apmeklētāji bibliotēkā datortehniku izmanto reti, vienīgi apmaksājot rēķinus, aizpildot iedzīvotāju ienākumu deklarācijas VID, u.c. vajadzībām. Jārēķinās ar to, ka mūsdienās digitālās zināšanas ir krietni augušas visās vecuma grupās un gandrīz katram iedzīvotājam ir viedtālrunis, planšetdators vai dators. Tā kā šobrīd arī valsts iestādes iesniegumus pārsvarā pieņem elektroniski, zems bija pieprasījums pēc izdrukām un kopēšanas pakalpojumiem. Atskaites gadā uz Līvānu novada Centrālo bibliotēku tika nosūtīts datorkomplekts (3 sistēmbloki, 4 monitori) atgriešanai KM KISC. Kā arī norakstīti citi IT aprīkojumi, jo tie savu laiku bija nokalpojuši. Atlikušie datori un multifunkcionālā iekārta darbojas labi, lai gan patiesība ir ļoti novecojuši. Ir plānots pakāpeniski atjaunot IT aprīkojumu.

2020.gadā ierīkotais datu pārraides pieslēgums ir nodrošinājis ātru interneta darbību. Pārējais bibliotēkas aprīkojums un mēbeles ir labā stāvoklī. Arī apgaismojums ir ļoti labs. Ņemot vērā novecojošo datortehniku, caurmērā bibliotēkas materiāli tehniskais stāvoklis vērtējams apmierinoši, jo tiek nodrošinātas apmeklētāju prasības un komforts.

Bibliotēkas bērnu un jauniešu nodaļījumā mēbeles un pārējais aprīkojums ir labā stāvoklī.

- **Problēmas un to risinājumi materiālā un tehniskā stāvokļa jomā.**

Bibliotēkas telpām nepieciešams remonts. Bibliotēkas vizuālo pievilcību varētu manīt tikai ar lielbudžeta projekta atbalstu (jāmaina grīda 159 m² platībā, jāremontē un jākrāso sienas. Sienās ir plaisas, pēc būvvaldes speciālistu domām- jāveic telpu iekšējā siltināšana, remonta tāme tika izstrādāta jau 2016. gadā). Remonta ietvaros vajadzētu arī padomāt par bibliotēkas pieejamību visām iedzīvotāju grupām. Šobrīd bibliotēka atrodas 2.stāvā un nav pieejama apmeklētājiem ar īpašām vajadzībām. Šī problēma pastāv jau daudzu gadu garumā, jo pašvaldība nav gatava piešķirt tik lielu finansējumu bibliotēkas remontam.

Plānoju iegādāties jaunu datoru, printeri, bet finansējuma piešķiršana atkarīga no pašvaldības iespējām.

4. PERSONĀLS

- **Personāla raksturojums**

LNCB Sutru bibliotēkā strādā tikai bibliotēkas vadītāja uz pilnu slodzi.

Bibliotēkas vadītājam ir vidējā speciālā izglītība citā jomā. Lai pilnveidotu savas profesionālās iemaņas bibliotēkas darbā, darbiniece noklausījās un apmeklēja profesionālos, izglītojošos seminārus, mācības, konferences.

- 2024. gadā **apbalvojumi un pateicības** nav saņemtas.

- **Finansējums personāla attīstībai**

No Līvānu novada pašvaldības līdzekļiem atskaites periodā personāla attīstībai nekas netika izlietots, jo gada sākumā no plānotajiem līdzekļiem nācās atteikties.

Tabula “Apmeklētie profesionālās pilnveides pasākumi:

N.	Norises laiks	Organizētājs	Pasākuma nosaukums, galvenās tēmas	Klāt. vai attāl.	Stundu skaits

p.k					
1.	03.01.2024	Līvānu novada pašvaldība	Instruktāža par KAC darbības izmaiņām	Klāt.	1
2.	11.01.2023	Līvānu novada Kultūras, tūrisma un sporta pārvalde	Līvānu novada kultūras darbinieku sanāksme	Klāt.	2
3.	16.01.2024	LNB	Datu ievade digitālajā kultūras kartē	Att.	1
4.	17.01.2024	LNB	Jaunais ALISE lasītāju katalogs	Att.	1
5.	08.02.2024	Līvānu novada Kultūras, tūrisma un sporta pārvalde	Līvānu novada kultūras darbinieku sanāksme	Klāt.	1
6.	28.02.2024	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Mākslīgais intelekts un medijpratības iespējas un izaicinājumi	Att.	4
7.	07.03.2024	Līvānu novada Kultūras, tūrisma un sporta pārvalde	Līvānu novada kultūras darbinieku sanāksme	Att.	2h 10min
8.	11.04.2024	Līvānu novada Kultūras, tūrisma un sporta pārvalde	Līvānu novada kultūras darbinieku sanāksme	Klāt.	3h 20min
9.	23.04.2023	Latvijas bibliotekāru biedrība	LBB kongress "Bibliotēkas un lasīšana"	Att.	6h 30min
10.	25.04.2024	LNCB	Seminārs Līvānu novada bibliotekāriem	Klāt.	5
11.	09.05.2024	Līvānu novada Kultūras,	Līvānu novada kultūras darbinieku sanāksme	Klāt.	2

		tūrisma un sporta pārvalde			
12.	13.05.2024	LIKTA	Ceļā uz digitālu un drošu Latviju	Att.	1
13.	13.05.2023	LIKTA	Mūsdienīgs valodas tehnoloģijas rīks ikvienam iedzīvotājam	Att.	2
14.	14.05.2024	LIKTA	Virtuālo asistentu treneris- interesanta nākotnes profesija	Att.	1
15.	27.05.2024	LNB, KM	Eiropas Parlamenta vēlēšanas vai katra balss ir no svara	Att.	2
16.	29.05.2024	Preiļu Galvenā bibliotēka	Latgales reģiona bibliotēku darbinieku konference “Mēs esam Eiropas vērtību nesēji savā kopienā”	Klāt.	7
17.	04.07.2024	LNB BI datu un zināšanu pārvaldība nodaļa	Izmaiņas piekļuves punktu veidošanā pasākumiem	Att.	1
18.	05.09.2024	Līvānu novada Kultūras, tūrisma un sporta pārvalde	Līvānu novada kultūras darbinieku sanāksme	Klāt.	3
19.	26.09.2024	LNCB	Seminārs Līvānu novada bibliotekāriem	Klāt.	6h 30min
20.	09.10.2024	Līvānu novada pašvaldība	KAC darbinieku sanāksme	Klāt	2
21.	25.10.2024	LNB	Mediji un bibliotēkas informācijas mijiedarbība	Att.	2
22.	29.10.2024	Līvānu novada pašvaldība	KAC darbinieku sanāksme	Klāt.	2
23	31.10.2024	LNCB	Pieredzes apmaiņa LNB un Latvijas Neredzīgo bibliotēkā	Klāt.	8

24.	07.11.2024	Līvānu novada Kultūras, tūrisma un sporta pārvalde	Līvānu novada kultūras darbinieku sanāksme	Klāt.	3
25.	28.11.2024	LNCB	Seminārs Līvānu novada bibliotekāriem	Klāt.	7
26.	29.11.2024	Līvānu novada pašvaldība	Komunikācija ar iedzīvotājiem un klientiem	Klāt.	4
27.	13.12.2024	Līvānu novada Kultūras, tūrisma un sporta pārvalde	Līvānu novada kultūras darbinieku sanāksme	Klāt.	3
28.	16.12.2024	Līvānu novada pašvaldība	Komunikācija starp darbiniekiem un konfliktu risināšana	Klāt.	4
29.	18.12.2024	Līvānu novada pašvaldība	Starpinstitūciju sadarbība un partnerība	Klāt.	4
			Stundas kopā		90

Atskaites periodā apmeklēti un noklausīti 29 (18 klātienēs un 11 attālināti) dažādi profesionālās pilnveides pasākumi, kopā 90 stundas. Noklausoties tiešsaistes pasākumus, netiek izsniegti apliecinājumi, bet pozitīvi ir tas, ka arī attālināti varam iegūt daudz zināšanu un informācijas. Gada noslēgumā apmeklēju apmācības par sadarbību, iesaisti un komunikāciju projekta “MultiMobile” ietvaros. Apguvu prasmi veidot un uzturēt pozitīvas attiecības ar klientiem, izprast viņu vajadzības un efektīvi atbildēt uz sarežģītiem jautājumiem. Sapratu cik svarīga ir komandas komunikācija un kā risināt konfliktus, kā veidot sadarbību ar citām organizācijām un kopienām.

Ļoti vērtīgs bija pieredzes apmaiņas brauciens uz Latvijas Neredzīgo bibliotēku un Latvijas Nacionālo bibliotēku. Secinājumi pēc Latvijas Neredzīgo bibliotēkas apmeklējuma ļoti pozitīvi, jo cilvēkiem ar īpašām vajadzībām ir nodrošināta pieeja informācijai, kā jebkurā publiskajā bibliotēkā, pat vēl labāka. LNB bija sagatavojusi semināru Līvānu novada bibliotekāriem par tēmām: *Jaunieši un tehnoloģijas; Lasīšanas veicināšana un medijpratība- viens pēc otra vai kopā?; Digitālā bibliotēka: nojaucot robežas; Latvijas Bibliotēku Portāls un Literatūras ceļvedis- lasi, uzzini, iesaisties!* Interesanti bija iepazīties ar Bērnu literatūras centru un tā sniegtajiem pakalpojumiem. Apmeklējām arī LNB Apmaiņas krājuma un bezatlīdzības izdevuma sadales telpas.

- **Bibliotēku darbinieku profesionālās pilnveides vērtējums specializācijā – bērnu un jauniešu apkalpošana.**

Bibliotekāre nav papildinājusi savas zināšanas bērnu un jauniešu apkalpošanā.

- **Problēmas un to risinājumi personāla jomā**

Problēmas personāla jautājumā radās tieši atskaites gadā, kad bibliotēkā atvēra pašvaldības Klientu apkalpošanas centru. Tīri fiziski rodas nepieciešamība pēc otra darbinieka, jo viena darbinieka bibliotēkā ir grūti vienlaicīgi vadīt bibliotēkas pasākumu un apkalpot KAC klientu. Pašvaldība pieņemt darbā otru darbinieku pagaidām nav plānojusi.

5. PAKALPOJUMU PIEDĀVĀJUMS UN PIEEJAMĪBA

- **Galvenie rādītāji**

✓ Tabula "Bibliotēkas pamatrādītāji"

	2022	2023	2024	% salīdzinot ar iepr. gadu
Aktīvo lietotāju skaits	284	253	289	-11%; +14%
<i>t. sk. bērni līdz 18g.</i>	35	43	38	+23%; -12%
Bibliotēkas apmeklējums	3971	4504	4081	+13%; -9%
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.</i>	383	514	507	+34%; -1%
Virtuālais apmeklējums	18518			
Izsniegums kopā	8626	10848	10087	+26%; -7%
<i>t. sk. grāmatas</i>	4511	5180	4293	+15%; -17%
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	4095	5657	5784	+38%; +2%

t. sk. bērniem līdz 18 g.	321	358	319	+12%; -11%
Bibliotekārais aptvērums % no iedz. skaita pagastā	61	54	62	-11%; +15%
t. sk. bērni līdz 18 g.	48	50	47	+4%; -6%
Iedzīvotāju skaits	468	465	464	-1%; =

Dati par iedzīvotāju skaitu Sutru pagastā ņemti no Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes statistikas datiem.

Bibliotēkas lietotāju skaits 2024. gadā ir pieaudzis par 14 %, tie pamatā ir pieaugušie. Apmeklētāju skaits pieaudzis tā iemesla dēļ, ka bibliotēkā no jūnija mēneša sāka darboties pašvaldības Klientu apkalpošanas centrs, kas 2024. gadā veicināja bibliotēkas lietotāju pieaugumu. Bērnu un jauniešu līdz 18 gadiem apmeklētāju skaits ir samazinājies par 12%, jo daļa bērnu sasnieguši pilngadību, bet dzimstība ir zema. Atskaites gads iezīmējas ar to, ka lielākoties skaitliskie rādītāji ir ar “-“ zīmi. Lasītājiem ļoti pietrūka jauno grāmatu, ko bibliotēka nevarēja iegādāties finansējuma trūkuma dēļ. Gada laikā bieži nācās dzirdēt pārmetumu par to, ka nekā jauna nav, bet agrāk iegādāto literatūru cilvēki lasa kūri. Toties apmeklētāji diezgan labi lasa avīzes un žurnālus. No 23.novembra līdz 8.decembrim Līvānu novada bibliotēkās nedarbojās BIS ALISE, kas arī daļēji radīja statistikas rādītāju samazinājumu.

Pakāpeniski samazinās iedzīvotāju skaits pagasta teritorijā.

- **Pakalpojumu attīstība, jauninājumi – kopaina, piemēri, vērtējums**

Sutru bibliotēka apmeklētājiem pieejama 40 stundas nedēļā, jeb 5 darba dienas. Brīvdiena- sestdiena un svētdiena

Bibliotēka turpina sniegt sekojošus bezmaksas pakalpojumus:

- ✓ iespieddarbu saņemšana uz mājām un izmantošana bibliotēkā;
- ✓ pieeja abonētājiem preses izdevumiem;
- ✓ datu bāzes „Letonika” piedāvājums;
- ✓ datu bāzes „News” piedāvājums;
- ✓ LNB- katalogi un datubāzes;
- ✓ novadpētniecības krājuma izmantošana;
- ✓ informatīvo un tematisko materiālu izmantošana;
- ✓ informācijas meklēšana internetā;
- ✓ informācijas ieguve uzziņu veidā;
- ✓ bezvadu interneta izmantošana;
- ✓ dokumentu kopēšana, drukāšana;
- ✓ kopēšana informācijas nesējos no datora;
- ✓ starpbibliotēku abonements (SBA);
- ✓ darbs ar programmām Word, Excel u. c.;
- ✓ konsultācijas krājumā pieejamo iespieddarbu un informācijas meklēšanā;
- ✓ iespēja piedalīties informatīvi izglītojošajos pasākumos;

- ✓ iespieddarbu pasūtīšana, rezervēšana elektroniski, telefoniski, klātienē bibliotēkā;
- ✓ Līvānu novada elektroniskā kataloga WEB PAC izmantošana;

Katru mēnesi tika izliktas plānotās tematiskās literatūras un informatīvo materiālu izstādes, saistītas ar svētku, atceres un atzīmējamām dienām; starptautiskajām atzīmējamajām dienām; gadskārtu svētkiem; nozīmīgiem vēsturiskiem notikumiem; krājumu popularizējošās pastāvīgās izstādes. Katru darbdienu tika izliktas aktuālas krājumu popularizējošās izstādes. Tāpat notika arī neplānoti pasākumi.

Bez literatūras izstādēm, bibliotēkā bija skatāmas arī rokdarbu, gleznu un dažādu citu darinājumu izstādes. Piemēram: Gadu sākām ar Evelīnas Žanetes Švirkstes radošo darbu izstādi-gleznas uz zīmējumi.

Februārī- Tautas lietišķās mākslas studijas "Dubna" darbu izstāde "No studijas Dubna pūra lādes".

Martā apmeklētājus priecēja Vilcānu ģimenes veidotie papīra plastikas darbi "Papīra pasaule".

Aprīlī- foto izstāde "Sutru pagasts cauri gadiem".

Maijā un jūnijā- apmeklētāji varēja apbrīnot Lailas Zaķes krustdūriena tehnikā izšūtās gleznas.

Jūlijā un augustā- "Sutru saimnieču priekšautu izstāde"

Septembrī- Rudens saulgriežiem veltīta ziedu un citu rudens velšu izstāde

Novembrī un decembrī Sutru bibliotēku rotāja mākslinieces Baibas Āriņas krāšņās gleznas.

Atskaites gadā notikuši arī dažādi pasākumi:

Janvārī bibliotēkā notika pasākums "Paldies!". Šajā pasākumā apsveicu bibliotēkas čaklākos lasītājus un atsaucīgākos apmeklētājus.

Februārī- "Drošāka interneta" dienā bibliotēkā notika diskusija pieaugušajiem "Pārāk nedroši" par krāpniecību sociālajos tīklos.

Vēl februārī pagasta rokdarbnieces un saimnieces sapulcējās uz pasākumu "Mans mīlestības darbiņš", līdzīgi ņemot savus darinājumus- pamatā adījumus un tamborējumus, pašgatavotus gardumus.

Martā bibliotēkā notika Korejas kosmētikas meistarklase- Atomy produktu prezentācija

Martā Starptautiskajā sieviešu dienā notika pasākums "Mans svētku galds". Un atkal ieradās Sutru saimnieces ar saviem kulinārijas brīnumiem, tos degustējot runājām par svētku tradīcijām katrā ģimenē.

Bibliotēku nedēļā apmeklētājiem bija iespēja iepazīties ar novadnieka Antona Rusiņa literāro mantojumu- lasījām viņa darbus.

"Vienu dienu- bibliotekārs"- lasītājs bibliotekāra lomā.

Maijā bibliotēkā notika pasākums "Ļo bezgalības akas smelt" veltīts Mātes dienai. Lasījām dzeju-veltījumus mātēm un diskutējām par mātes lomu, par attiecībām ar bērniem.

1.jūnijā notika "Baznīcu nakts". Znotiņu draudze, Sutru bibliotēka un kultūras nams aktīvi iesaistījās šī pasākuma organizēšanā un vadīšanā. Tā 1. jūnijā visi interesenti pulcējās Znotiņu Dievmātes katoļu baznīcā uz "Baznīcu nakti", lai aplūkotu foto izstādi "Pa Sutru pagasta krucifiksu ceļu"; klausītos Stabulnieku vīru vokālā ansambļa "Labākie gadi" sniegumu; stiprinātos ar Madaras Keivomeges "Spēka dziesmām"; piedalītos Dievkalpojumā un noskaitītu Tēvreizes lūgšanu.

Jūlijā sadarbībā ar kultūras namu un rīkojām pasākumu "Annas diena Sutru pagasta svētkos". Svētkos notika velo sacensības dažādām vecuma grupām; bija aplūkojama Sutru saimnieču priekšautu izstāde; varēja nobaudīt mednieku sagādātu Spēka zupu un gardākās plātsmaizes. Radošajās darbnīcās bija iespēja apgleznot stiklu un darināt ādas rokassprādzes. Notika Sutru pagasta Annu godināšana un greznākā Sutru pagasta pagalma godināšana. Vakara muzikālajā daļā- Jura Ostrovska koncerts. Noslēgumā zaļumballe.

“Dzeju ceļam debesīs” tāds bija dzejas dienu nosaukums. Lasījām dzeju, skaistākās dzejas rindas uzrakstījām uz piepūstiem baloniem...un palaidām debesīs.

Miķeldienai par godu pulcējāmies pasākumā “Jumītim klaipu cepu”. Apmeklētāji ieradās ar pašceptu maizīti. Tā noslēdzām arī rudens ziedu un citu dabas velšu izstādi.

Ziemeļvalstu literatūras nedēļas tēma bija “Brīvība Ziemeļos”. Arī mēs lasījām fragmentus no grāmatām “Vēstules no Arktikas”, “Nanoks”, “Kontinentos un valstīs”, “1000 pasaules brīnumi”. Grāmatu saturs šoreiz gan par skaudro Ziemeļu dabu, bet arī tā ir sava veida brīvība, ko katrs Ziemeļu dabas baudītājs izvēlas.

Visu gadu bibliotēkā turpinājās, “Zero Waste Latvija” akcija, kur cilvēki var atnest sev nevajadzīgas, bet labas mantas, preces, (celtniecības materiālu pārpalikumu, elektropreces, traukus u.c. lietas). Vieni atnesa uz bibliotēku mantas, citi bija priecīgi tās iegūt savā īpašumā! Interese par akciju turpinās.

Informācija par dažādām bibliotēkas aktualitātēm un jauno grāmatu saraksts pieejams informācijas standā, tiek izgatavoti bukleti, informācija- facebook.com Sutru bibliotēkas profilā.

Ikdienā tiek sniegtas lietotājiem pēc individuāla pieprasījuma nepieciešamās konsultācijas un uzziņas. Bibliotekāra palīdzība darbam ar datoru un internetu svarīga ir gados vecākiem cilvēkiem, bet to lūdz arī vidējās paaudzes cilvēki. Joprojām tiek sniegta palīdzība: veicot maksājumus, veicot darbības EDS u.c.

Lai bibliotēka būtu pievilcīgāka apmeklētājiem, regulāri tiek mainīts interjera noformējums atbilstoši katra mēneša aktualitātei vai gadalaikam.

No 2024.gada jūnija Sutru bibliotēkā darbu sāk pašvaldības Klientu apkalpošanas centrs. Bibliotekāre ir viena un tas reizēm rada sarežģījumus bibliotēkas darbā. Piemēram: vadot pasākumu, kādam pēkšņi nepieciešams KAC pakalpojums.

- **Bibliomāta** nav.
- **E- grāmatu bibliotēka**

Par e-grāmatu lietošanu bibliotēkā ir pieejama informācija. Joprojām šis pakalpojums tiek individuāli piedāvāts apmeklētājiem un izskaidrots tā lietojums, diemžēl Sutru bibliotēkas apmeklētāji labprāt lasa iespiesto tekstu grāmatās un periodikā. Vidējā skolas vecuma un jauniešu kopumā maz interesē grāmatu lasīšana, lasa vienīgi skolā ieteikto literatūru, bet vecāka gadagājuma lasītājiem nogurst acis lietojot datorus vai viedierīces. Arī tie lasītāji, kuri izmantoja šo pakalpojumu, tomēr atgriezās pie iespiestajām grāmatām.

- **Sabiedrības, lasītāju viedokļa izziņāšana par bibliotēkas darba kvalitāti, to rezultāti; jaunu lasītāju piesaiste**

Bibliotēka piedāvā vairākas iespējas kā sabiedrība varētu paust savu viedokli par iestādes darba organizāciju, pakalpojumu pieejamību un darba kvalitāti. Ikdienā apmeklētāji var uzdot jautājumus klātienē. Ja kāds vēlas palikt anonīms, savu viedokli rakstiskā veidā var atstāt pie ieejas durvīm speciāli ierīkotā, aizslēdzamā jautājumu, sūdzību un ierosinājumu kastītē. No apmeklētāju anketām uzzinu, kādus iespieddarbus labāk lasa. Pamatā tie ir dzīvesstāsti, kriminālromāni, vēsturiskie romāni, humors. Vadoties pēc anketām tiek pasūtīta periodika un komplektētas grāmatas. Anketās tiek izteikti viedokļi arī par pasākumiem. Vairākumu apmierina bibliotēkas un sadarbības partneru rīkoti pasākumi.

Sutru bibliotēkas apmeklētāji iesaistījās arī Līvānu novada Centrālās bibliotēkas aptaujā “Līvānu novada iedzīvotāju bibliotēkas vajadzību izpēte”. Izpēti veica Līvānu novada Centrālās bibliotēkas direktore Baiba Āriņa.

- **Bibliotēkas pieejamība un pakalpojumi personām ar īpašām vajadzībām**

Bibliotēka nav pieejama apmeklētājiem ar kustību traucējumiem. Uzbrauktuve ir tikai līdz ieejas ārdurvīm, bet bibliotēka atrodas ēkas otrajā stāvā.

- **Pakalpojumi un pasākumi atsevišķām lasītāju mērķgrupām vai interešu grupām** (uzņēmēji, bezdarbnieki, imigranti, mājsaimnieces, seniori, ģimenes u. c.), **tematiskie pasākumi**

Atskaites gadā atsevišķas mērķgrupas īpaši netika izdalītas, rīkotie pasākumi bija pieejami visām mērķgrupām. “Parādniekiem”, kā katru gadu, tika atgādināts par laikā nenodotajiem iespieddarbiem- mutiski klātienē, telefoniski, elektroniski; bezdarbnieki, mazturīgie un mājsaimnieces saņēma individuālas konsultācijas informācijas meklēšanā un e-pakalpojumu izmantošanā; nodokļu maksātājiem palīdzēju ar individuālajām konsultācijām VID un VSAA mājas lapu izmantošanā, vairāk sāka interesēties par portāla “latvija.lv” izmantošanas iespējām. Seniori sev interesējošos jautājumus nāk noskaidrot uz bibliotēku klātienē. Uzņēmēji bibliotēkas pakalpojumus darba vajadzībām neizmanto.

Bibliotēkarei ir izveidojusies ļoti cieša sadarbība ar pagasta senioru kopu. Bibliotēkā, vismaz 2 reizes mēnesī, sanāk aktīvākie pagasta seniori, lai apspriestu savus plānus. 2024. gada jūnijā kopīgi noorganizējām ekskursiju senioriem uz ZS “Kotiņi”, kas atrodas Balvu novada Šķilbēnu pagastā. Pa ceļam uz galamērķi seniori apmeklēja Baltinavas muzeju un Baltinavas katoļu baznīcu. ZS “Kotiņi” ekskursanti iepazinās ar lielsaimniecības ražoto produkciju, aplūkoja jaudīgo lauksaimniecības tehniku un saimniecības apkārtni.

- **Uzziņu, informācijas un izglītojošais darbs**

Lai uzlabotu pagasta iedzīvotāju dzīves kvalitāti, bibliotēkā tiek nodrošināts uzziņu, informācijas un izglītojošais darbs. Telefoniskas uzziņas un informācija atskaites gadā sniegtas ļoti maz, jo lielākā daļa iedzīvotāju prot atrast informāciju viedierīcēs. Gada laikā sniegtās uzziņas ir dažādas, piem. bankas debetkartes aktivizēšana, bankas kodu kalkulatoru lietošana, autobusu kustības grafiki, informācija no sludinājumiem presē, iestāžu darbalaiki, pašvaldības un kultūras pasākumu informācija u.t.t., kapusvētku un svētku vakaru datumi un laiki. Dažiem apmeklētājiem vēl aizvien ir grūtības orientēties dažādu valsts iestāžu mājas lapās.

Atbildes tiek meklētas preses izdevumos, internetvietnēs, arī krājumā. Uzziņas nodotas mutiski, telefoniski, elektroniski.

Informācijas un konsultēšanas darbs e- pakalpojumu jomā pārsvarā tiek sniegts gados vecākiem cilvēkiem, bezdarbniekiem un invalīdiem, kam ikdienā ir mazāka saskare ar IT. Konsultācijas un apmācības nesniedzu grupām, bet individuāli. Savukārt konsultācijas informācijas meklēšanā bibliotēkas krājumā sniegtas ieinteresētajiem lasītājiem, pārzināt nozaru literatūras daļījumu.

- **Medijpratība**

Tā kā bibliotēkare pazīst visus savus apmeklētājus un zina viņu nostāju pret dažādām ziņām un ziņu avotiem, tad par ziņu patiesumu tiek runāts individuāli ar apmeklētāju vai nelielās interešu grupās. Tiek piedāvāts iepazīties ar rebaltica.lv un lsm.lv ziņu portāliem. Bet sociālie tīkli ir vispievilcīgākie un šīs ziņas tiek uztvertas kā patiesas. Reizēm ļoti grūti apmeklētāju pārliecināt, ka sociālo tīklu informācija lielākoties ir nepatiesa.

- **Tiešsaistes katalogs kā pakalpojums**

Tāpat kā visas novada bibliotēkas, arī Sutru bibliotēka strādā ar BIS ALISE, apkalpojot bibliotēkas apmeklētājus.

Tabula "Autorizēti lietotāji"

	(2022)	(2023)	(2024)	% salīdzinot ar iepriekšējo gadu
Aktīvie lietotāji kopā	284	253	289	-11%; +14%
Autorizētie lietotāji kopā	44	54	159	+23%; +194%
Autorizētie lietotāji pārskata periodā	4	6	4	+50%; -50%

- **Iekšzemes un starptautiskais SBA:**

✓ *Tabula "SBA rādītāji"*

SBA	2022	2023	2024
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	26	20	49
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	9	7	3

No LNCSB Rotējošā fonda ņemtas grāmatas tikai krievu valodā, jo pašu bibliotēkas fondā nav jaunu grāmatu tieši krievu valodā. Un sūtītas grāmatas uz Rožupes bibliotēku.

- **Problēmas un risinājumi bibliotēkas pakalpojumu un pieejamības jomā**

Strādājot ar apmeklētājiem rodas arī dažādas problēmas: lielākā no tām laikam tomēr ir laikā nenodotas grāmatas. Atskaites gadā reti tika izmantoti datori, līdz ar to daudzas iekārtas atrodas dīkstāvē, reizē arī morāli noveco, tāpēc lielu daļu IT iekārtas nācās norakstīt. Tikai jaunas IT iekārtas un datoru nav iespējams iegādāties līdzekļu trūkuma dēļ.

6. KRĀJUMS

- **Krājuma komplektēšanas politika un organizācija**

- ✓ Krājuma komplektēšana un organizācija ir viena no bibliotēkas darba organizācijas prioritātēm. Atskaites gadā krājums tika komplektēts 11 reizes (veidoti 11 sūtījumi). Grāmatas tiek pirktas "VIRJA LK" SIA izbraukuma tirdzniecībā. Sadalījums pēc piegādātājiem ir sekojošs:

Piegādātājs	Eksemplāri	Par summu €
Latgales kultūras centra izdevniecība	1	7.00
VIRJA LK,SIA	61	677.69
Latvijas Pasts, VAS	240	0.00
Sākotnēja atzīšana	19	37.00
Projekts "Grāmatas publiskajām bibliotēkām"	10	98.22
Kopā :	328	819.91

Komplektēju grāmatas atbilstoši lasītāju interesēm un pieprasījumam, izskatot apmeklētāju anketas un runājot ar aktīvākajiem lasītājiem. Ārzemju daiļliteratūru komplektēju minimāli, jo ir iespēja izmantot LNCB rotējošo fondu. Literatūru iegādājos valsts valodā, jo krievvalodīgo lasītāju ir ļoti maz un viņi lasa arī valsts valodā, tiem kuri nelasa latviešu valodā, izmantoju LNCB rotējošo fondu. Seriālizdevumi abonēti tā, lai aptvertu dažādas nozares-lauksaimniecību, mājsaimniecību, kulināriju un veselību, vēsturi, atpūtu, ceļojumus (kopā 15 izdevumi). 2024. gadam abonētā periodika: laikraksti- Ievas Padomu Avīze, Vietējā Latgales Avīze un žurnāli- 100 Labi Padomi, A12- Ceļš Uz Latgali, Dari Pats, Dārza Pasaule, Ieva, Ievas Stāsti, Ilustrētā Junioriem, Lauku māja, Padoms Rokā, Praktiskais Latvietis, Praktiskie Rokdarbi+ Pielikumi, Santa, Veselība.

- Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums:**

✓ *Tabula "Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums"*

	2022	2023	2024
Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai	1498	1646	1040
<i>t. sk. grāmatām</i>	998	1099	678
<i>t.sk. bērnu grāmatām</i>	178	243	108
<i>t. sk. periodiskajiem izdevumiem</i>	500	547	362
Finansējums krājumam uz 1 iedz. apkalpes zonā (pašvaldības finansējums)	3,02	3,54	2.24

Finansējums krājuma komplektēšanai kopā	1716	1739	1182
---	------	------	------

Finansējums krājuma komplektēšanai (grāmatām), sastādot 2024. gada budžetu tika pieprasīts 1100 EUR, bet piešķirta tikai 680 EUR. Periodiskajiem izdevumiem arī tika pieprasīts par 600 EUR un tika piešķirts 365 EUR. Finansējums krājumam uz 1 iedzīvotāju apkalpes zonā 2024. gadā samazinājies par 37% salīdzinot ar iepriekšējo gadu.

- **Krājuma pārbaude (inventarizācija)**

Pārskata periodā bibliotēkas krājuma pārbaude nav veikta.

- **Krājuma rādītāji:**

✓ *Tabula "Krājuma rādītāji"*

	2022	2023	2024
Jaunieguvumi kopā	395	356	328
<i>t.sk, grāmatas</i>	137	116	91
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>	84	77	54
<i>t. sk. bērniem</i>	42	37	24
Izslēgtie dokumenti	336	659	655
Krājuma kopskaits	9141	9073	8746
Grāmatu krājuma apgrozība %	57	66	55
Periodisko izdevumu apgrozība %	344	471	599

✓ Situācijas raksturojums, rādītāju analīze, secinājumi

2024. gadā jaunieguvumi par 28 eksemplāriem mazāk. Grāmatu cenas ar katru gadu pieaug, tādēļ ar piešķirto finansējumu, nevar iegādāties pietiekoši daudz grāmatu. Tieši šī iemesla dēļ nākas uzklaut pārmetumus, ka ir pārāk maz jaunu grāmatu, bet esošās lasīt nevēlas. Bibliotēkai tika uzdāvinātas 19 grāmatas, bet LNB projektā "Grāmatu iepirkuma programma publiskajām bibliotēkām" saņemtas 10 vērtīgas grāmatas. Grāmatu krājuma apgrozības rādītāji ir samazinājušies par 16%, bet lielāko apgrozību veicina uz vietas lasītā periodika un grāmatas. Periodikai arī apgrozījums palielinājies par 27%. 2024. gada jūnijā bibliotēkā atverot Klientu apkalpošanas centru, arī lasītāju skaits pieauga, bet tikai periodikai!

Pārskata periodā norakstīti 655 iespieddarbi- 183 nolietoto grāmatas t.sk. 128 bērnu grāmatas, 472 seriālizdevumi.

- **Bibliotēku krājuma veidošana un papildināšana bērnu un jauniešu literatūrā.**

Atskaites gadā iepirkti 24 iespieddarbi bērniem par summu 111,68 EUR. Tā kā finansējums grāmatām bija ļoti niecīgs, tad arī bērnu auditorijai iegādātās grāmatas par 13 vienībām ir sarukušas salīdzinoši ar 2023. gadu. Bērnu un jauniešu literatūras krājuma papildinājums 2024. gadā sastāda 26% no kopējā grāmatu iepirkuma (36% no pieaugušo grāmatām). Gadu iepriekš 32% no kopējā iepirkuma un 47% no pieaugušo grāmatām. Lasītāji lielākoties ir vidējā skolas vecuma bērni, tāpēc arī grāmatas vairāk iegādātas tieši šai vecuma grupai. Iegādātas ir arī pirmsskolas un jaunākā skolas vecuma bērniem domātās kvalitatīvas un krāsainas grāmatas, kuras viņi labprāt lasa. Vidēji uz vienu attiecīgā vecuma lasītāju iegādātas 0,6 grāmatas (pieaugušajiem 0,3 grāmatas) un iztērēti 4.71 EUR (pieaugušajiem- 2,45). Tātad- bērnu un jauniešu jaunieguvumu skaits uz vienu lietotāju ir lielāks nekā pieaugušajiem. Iztērētie finanšu līdzekļi jaunieguvumu iegādei uz vienu reģistrēto lietotāju bērniem un jauniešiem pret pieaugušajiem arī ir lielāks.

- **Datubāzes:**

- ✓ Abonētās tiešsaistes datubāzes (t. sk. ar piekļuvi ārpus bibliotēkas telpām)

Bibliotēkā izmantojamas datubāzes- “Letonika”, “News”, “Latvijas Filmas”, 3td e-grāmatas, “EBSCO”, kā arī LNB katalogs un datubāzes, Līvānu novada bibliotēkas kopkatalogs. Laikrakstu datubāzei un “Latvijas filmas” nav piekļuves ārpus bibliotēkas telpām, jo piesaistītas bibliotēkas datoru IP adresēm. Pārējās datubāzes var izmantot attālināti, izmantojot lietotājiem piešķirtos lietotārvārdus un paroles.

- ✓ Pašu veidotu datu bāzu nav.

- ✓ Datubāzu izmantojuma rādītāji – tabula “Bibliotēkā pieejamo Datubāzu izmantojums” + secinājumi

Tabula “Bibliotēkā pieejamo datubāzu izmantojums”

Dabubāze	2022		2023		2024	
	skatījumi	sesijas	skatījumi	sesijas	skatījumi	sesijas
Letonika	223	287	267	297	458	331
News					10	9

Redzot Letonikas statistiku ir vērojama augšupejoša tendence. Vairāk skatījumu, vairāk sesiju. Ziņu datubāzi News neviens no bibliotēkas apmeklētājiem neizmanto un arī uzrunājot iedzīvotājus, atsaucību neesmu sagaidījusi. Ziņas iegūst plašsaziņas līdzekļos. Pati datubāzi news.lv izmantoju novadpētniecības materiālu iegūšanai.

- **Krājuma un datubāzu popularizēšana**

Datubāzu popularizēšana lasītājiem veikta individuālās pārrunās, bibliotēkā tiek izgatavoti reklāmas bukleti, kuri ir pieejami gan bibliotēkas telpā, gan ārpus bibliotēkas.

Krājums tiek popularizēts individuālajās pārrunās; tiek izlikta izstāde, kas popularizē latviešu un cittautu autoru darbus; informatīvās izstādes; izstāde, kas popularizē kādu noteiktu tematu; kas popularizē kādu noteiktu literatūras žanru; visu gadu pieejama jaunieguvumu pastāvīgā izstāde; pēc katras komplektēšanas pielikts jaunieguvumu saraksts pie informācijas stenda bibliotēkā, pieejamas jaunieguvumu informatīvās lapa.

- **Programma “Grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām”**

Dotajā programmā atskaites periodā bibliotēka saņēmusi 10 grāmatas par kopējo summu 98.22 EUR. Šīs grāmatas tiek popularizētas tieši tāpat kā pārējais krājums- izstāde, informācija sociālajos tīklos, bukletos, infolapinās. Arī izsnieguma biežums ir līdzīgs kā pārējiem jaunieguvumiem.

- **Darbs ar parādniekiem**

Ar parādniekiem tiek strādāts regulāri, atgādinot par “parādu”, gan pateikts mutiski, gan zvanot, gan sūtot īsziņas un e-pastus, bet tomēr paliek atsevišķi indivīdi, kuri to nesadzird. Līdz šim nav sūtīti atgādinājumi no BIS ALISE. Ne visiem reģistrētajiem lietotājiem ir norādītas e-pasta adreses.

- **Ar bibliotēkas krājumu saistītās problēmas un to risinājumi, vajadzības**

Lasītājiem, kuri vēlas izlasīt iespieddarbus, kuru nav uz vietas bibliotēkā, tie tiek pasūtīti caur SBA. Lasītāju vēlmes tiek apmierinātas.

7. Darbs ar bērniem un jauniešiem

- **Darba ar bērniem un jauniešiem raksturojums un vispārīgie rādītāji**

Bērnu un jauniešu līdz 18 gadiem apmeklējums (507) salīdzinot ar iepriekšējo gadu ir samazinājums par 7apmeklējumiem. Tas ir par 1% mazāk nekā 2023. gadā. Bērni izaug un bibliotēka viņiem vairs nav tik aktuāla, jo lielāki bērni, jo retāk viņi apmeklē bibliotēku. Skolas periodā uz bibliotēku atnāk tad, kad skolā ir ieteikts izlasīt kādu konkrētu grāmatu. Vasaras mēneši sastāda lielāko apmeklējumu skaitu. Tad pie vecvecākiem un radiem uz vasaras brīvdienām ierodas bērni no pilsētām.

Pagasta teritorijā nav skolas, bērni mācās Rožupes, Rudzātu, Preiļu u.c. skolās. Līdz ar to bibliotēkai nav pastāvīgas sadarbības ar skolu. Ja agrāk, skolas vecuma bērni bibliotēkā intensīvi

izmantoja datorus, tad tagad tas notiek reti, jo lielākoties visiem bērniem ir mobilie telefoni, planštdatori vai datori. Daži uz bibliotēku atnāk, lai pieslēgtos WiFi. Vasarā bibliotēkā iegriezās arī ciemos atbraukuši bērni, kuri brīvdienas pavada pie saviem vecvecākiem vai radiem. Līdz ar to vasarā palielinās grāmatu izsniegums bērniem, bet tas vienalga 2024. gadā ir zemāks par 1% nekā 2023.gadā. Vieni lasa savam priekam, citi skolā ieteikto literatūru.

Bibliotēkā reģistrēti 38 lietotāji vecuma posmā “bērni un jaunieši”. Tie ir 13% no kopējo lietotāju skaita.

Bērniem un jauniešiem bibliotēkā ierīkota atsevišķa zona. Grāmatas plauktos izvietotas bērniem pieejamā augstumā. Šajā zonā izvietoju arī bērnu auditorijai paredzētās izstādes. Bērnu zona ir aprīkota ar paklāju, galdiņu un soliņiem. Neiztrūkst arī rotaļlietas, ar vecākiem vai vecvecākiem atnākušie mazuļi te jūtas ļoti omulīgi. Nereti nāk ar savām rotaļlietām un izmanto bibliotēku kā vietu, kur vienkārši pavadīt laiku spēlējoties, kamēr pieaugušie izvēlas iespieddarbus, aplūko izstādi vai atnākuši uz pasākumu. Uz bibliotēku brīvo laiku pavadīt nāk arī jaunākā skolas vecums bērni. Viņi pamatā spēlē bibliotēkas krājumā pieejamās spēles un lasa žurnālu “Ilustrētā Junioriem”, pēc tam aktīvi diskutē par jauniegūto informāciju. Te vēlos piebilst, ka šis aktīvais apmeklējums ir tikai vasaras mēnešos un skolas brīvlaikā, mācību gada laikā bērni no skolām un dažādām ārpusklases nodarbībām atgriežas mājās vēlu, kad bibliotēka jau slēgta.

- **Uzziņu darbs, pakalpojumi, prasmju un iemaņu attīstīšana, pasākumi dažādām vecuma grupām**

Pirmskolas vecuma bērni bibliotēkā ierodas kopā ar vecākiem, vecvecākiem vai vecākajiem brāļiem un māsām, mazuļiem tiek parādīts un pastāstīts, kur atrodas viņu vecumam atbilstošas grāmatas un spēles. Viņi labprāt aplūko bilžu grāmatas, spēlējas ar rotaļlietām. Skolas vecuma bērniem bibliotēkas izmantošanas prasmes un iemaņas tiek attīstītas individuāli. Viņiem tiek skaidrots par krājuma sadalījumu un izvietojumu, pēc kādām metodēm orientēties, lai sameklētu grāmatu krājumā. Tomēr, lai kāda vecumu būtu bērns, vienmēr lasīšanai izvēlas ilustrētāko, jaunāko, skaistāko grāmatu.

Bērni internetvidē orientējas ļoti labi. Norādes dodu informācijas meklēšanā abonētajās datubāzēs, diemžēl interese ir neliela.

Bibliotēkā ir pieejamas spēles dažādu vecumu bērniem, spēles tiek izsniegtas arī uz mājām.

Atskaites gadā bērniem atsevišķi netika rīkoti pasākumi. Bet bērni varēja apmeklēt kopējos pasākumus un izstādes. Bērnu auditorijai piemērota bija gleznu un zīmējumu izstāde ”Manas Vērtības”. Šo darbu autore Evelīna Žanete Švirkste visiem vietējiem bērniem un jauniešiem labi pazīstama, jo arī viņa savas bērniības brīvdienas pavadījusi pie vecvecākiem Sutru pagastā un regulāri apmeklējusi Sutru bibliotēku.

Pasākumā “Paldies”, kurā bibliotekāre pateicās saviem labākajiem apmeklētājiem, piedalījās gan bērni, gan pieaugušie.

Pavasārī bibliotēku rotāja krāšņā izstāde ”Papīra Pasaule”. Brīnišķīgos papīra plastikas izstrādājumus 3D tehnikā veidojusi Vilcānu ģimene- māmiņa kopā ar trim vecākajiem bērniem uzbūrusi papīra dzīvnieku pasauli, automašīnas, kuģus, ziedus un virkni Lieldienu tematikai veltītus papīra darbus. Šī izstāde bija top izstāde, kura tika aplūkota, apbrīnota, novērtēta gan bērnu, gan pieaugušo auditorijā.

Gandrīz visi pagasta bērni un jaunieši ņēma dalību Sutru pagasta svētkos. Šos svētkus rīkoja Sutru Kultūras nams sadarbībā ar Sutru bibliotēku. Visu paaudžu svētku dalībnieki varēja piedalīties velo sacensībās, ņemt dalību radošajās darbnīcās: piemēram- stikla apgleznošanā, ādas rotu izgatavošanā. Visās šajās aktivitātēs vairākumā piedalījās bērni un jaunieši.

- **Veiksmīgākās lasīšanas veicināšanas aktivitātes**

Lasīšanas veicināšanas jomā ar bērniem strādāju ik reizi, kad saņemu jaunu sūtījumu. Kad bērni ierodas bibliotēkā, īsumā tiek izstāstīts par grāmatu saturu, dizainu, uzzinu kāda satura grāmatas viņiem interesē.

Vasaras mēnešos bibliotēkā notika Rīta lasījumi bērniem. Ik rītus bibliotēkā ieradās pirmsskolas un sākumskolas bērni, lai vismaz divas stundas pavadītu klausoties lasījumus un pārrunātu dzirdēto. Bibliotekāres darbu atvieglināja kāda jaunā māmiņa, kura ar saviem trim bērniem vasaru pavadīja laukos un regulāri apmeklēja bibliotēku. Sākumā klausoties, bet vēlāk aktīvi iesaistījās lasīšanā gan māmiņa, gan vecākā meitiņa. Astoņgadīgās meitenes raitais un izteiksmīgais lasījums piesaistīja pārējo bērnu interesi klausīties un diskutēt par dzirdēto. Lasot pasakas, piedzīvojumu stāstus, dažreiz arī nopietnāku literatūru par dzīvniekiem, dabu, sadzīvi, raisīja interesi mazajiem klausītājiem pašiem paņemt kādu grāmatiņu lasīšanai mājās.

- **Problēmas bibliotēku darbā ar bērniem un jauniešiem, to iespējamie risināšanas ceļi**

Tā kā Sutru pagasta teritorijā nav skolas, bērni mācās skolās ārpus pagasta. No skolām viņi atgriežas vēlu, līdz ar to skolēni neapmeklē bibliotēku, tikai skolas brīvlaikā un vasaras mēnešos. Tad arī organizētajos pasākumos parasti iesaistu vietējos bērnus. Pagastā deklarēto bērnu skaits ir mazliet samazinājies, daži pieaug, bez jaundzimušo nav. Bibliotēku, kā lasītāji, apmeklē pamatā jaunākā skolas vecuma bērni. Vecākie bērni ļoti reti apmeklē bibliotēku, jo viņu prioritātes ir mobilās ierīces. Šī vecuma grupas pārstāvji ierodas bibliotēkā tikai, lai izņemtu skolā ieteikto literatūru.

8. NOVADPĒTNIECĪBA

- **Novadpētniecības darba virzieni un pakalpojumi, pārskata perioda prioritātes**

Novadpētniecības darbs ir materiālu, par Sutru pagastu un novadniekiem, apkopošana, tematisko mapju papildināšana, uzglabāšana un to pieejamības nodrošināšana Sutru bibliotēkas novadpētniecības krājumā un arī elektroniskā veidā LNCB veidotajā datu bāzē "Līvānu novads".

Atskaites gadā tika pārskatīti visi Līvānu novada izdevumi "Līvānu novada vēstis" un "Vietējā Latgales avīze" uz Sutru pagastu attiecināmā informācija pievienota datu bāzei "Līvānu novads". Materiāli meklēti arī dažādās interneta vietnēs- Latgales dati, news.lv, u.c., filmētie materiāli- youtube.com

- **Novadpētniecības krājums:**

- ✓ Komplektēšana, ietvertu materiālu veidi

Krājums tiek komplektēts ar: plašsaziņas līdzekļos un informatīvajos izdevumos publiskoto materiālu kopijām par Sutru pagastu, pagasta pārvaldi, citām pagasta institūcijām, iedzīvotājiem un novadniekiem; pagasta iedzīvotāju atmiņu stāstījumiem; materiāliem un

fotogrāfijām par bibliotēkā notikušajiem pasākumiem; fotogrāfijām no citiem pagastā notikušajiem pasākumiem; slēgtās Sutru pamatskolas iegūtajām balvām, fotogrāfijām, u.c. materiāliem.

✓ Krājuma organizācija un glabāšana

Pārkopētie publicētie materiāli novadpētniecības krājumā sagrupēti mapēs pa atsevišķiem tematiem. Materiāli par novadniekiem- Kardinālu Julijanu Vaivodu, skolotāju un publicistu Antonu Rusiņu un slēgto Sutru skolu izvietoti pastāvīgajās izstādēs. Izveidotas un tiek papildinātas vēl citas dažāda satura mapes, saistībā ar mūsu pagastu: arhitektūras pieminekļu-zemnieku sēta "Šultes", pirmā tautskola Latgalē, Znotiņu draudze un katoļu baznīca, Sutru pamatskolas bērnu radošie darbi, Pirmā pasaules kara upuru kapavieta, Sutru pagasta iedzīvotāja atmiņu stāstījums par to, Preiļu muzeja materiāli- fotogrāfijas līdz 1940. g., informācija par kolhoziem un to vadītājiem no 1951. g., fotomateriāls- 2005. g. pavasara palu laikā, pagasta iedzīvotājas atmiņu stāstījums. Vēl arī novadnieku mapes: nacionālais partizāns Nikodems Prikulis, aeronautikas un kosmonautikas pētnieks Jānis Vilcāns, diriģents Jānis Gercāns, Vārkavas pagasta vecākais no Sutriem 20.gs. 30-tajos gados Antons Prikulis, dzejnieks Jānis Znūtiņš, akadēmiķi Aleksandrs un Vladimirs Kovaļevski, militārais darbinieks Ferdinands Plikšs- Plikše, arhitekts Jāzeps Vaivods, lauksaimnieks Leons Bergs, izglītības darbinieks Izidors Meikšāns, publicists Kazimirs Znotiņš, gleznotājs Jānis Plivda.

Krājums ir papildināts ar fotogrāfijām, kas iegūtas projekta "Pa Sutru pagasta krucifiksu ceļu" ietvaros.

Novadpētniecības krājums atdalīts atsevišķi no pārējā krājuma, ir viegli pieejams un parocīgi izmantojams apmeklētājiem.

✓ Krājuma kvalitātes, aktualitātes, attīstības novērtējums

Šī brīža krājuma vizuālais stāvoklis ir labs. Materiāli, kas glabājas mapēs, ievietoti kabatiņās. Mapēs regulāri pievienoju jaunu informāciju.

✓ Izmantojums

Par novadpētniecības materiāliem biežāk interesējas tie cilvēki, kuri vairs pagastā nedzīvo, bet viņus aizrauj dzimtā pagasta vēsture. Tiek izcilāti un lasīti gandrīz visi materiāli, jo cilvēkos tas rada nostalgiskas atmiņas, daudz interesenti publikācijās var ieraudzīt paši sevi, vieni par to nemaz nav zinājuši, citi nozaudējuši vecās publikācijas. Materiālus izmanto arī pagasta pārvaldes un kultūras nama darbinieki vēsturisku datu precizēšanai.

• **Novadpētniecības darba popularizēšana**

Bibliotēkā bija skatāmas pastāvīgās izstādes:

"Pirmais no mūsu tautas"- novadniekam Kardinālam Julijanam Vaivodam;

"Katram sava garša, katram sava īpatnība"- novadniekam skolotājam, publicistam Antonam Rusiņam. Bibliotēku nedēļas ietvaros bibliotēkā notika lasījumi no Antona Rusiņa grāmatām un publikācijām.

"Sutru skola atmiņās"- slēgtās Sutru skolas relikvijas

"...pagātne satiekas ar tagadni"- fotogrāfiju izstāde.

"Pa Sutru pagasta krucifiksu ceļu"" – ceļojošā izstāde. 2024. gadā bija izstādīta Sutru pagasta pārvaldes telpās, Znotiņu baznīcā, Sutru bibliotēkā.

- **Galvenie secinājumi pārskata periodā, nākotnes prognozes, vajadzības**

Sutru bibliotēkai, sadarbībā ar Sutru kultūras namu un Līvānu novada pagastu apvienību, turpināt iepriekš iesākto darbu novadpētniecība jomā. Sadarboties ar valsts nozīmes Latgales tautas celtniecības arhitektūras pieminekļa- zemnieku sēta "Šultes" īpašniecēm, rīkojot dažādus gadskārtu pasākumus sētas pagalmā.

Veikt pagasta kultūrvēsturisko pieminekļu un piemiņas vietu iezīmēšanu dabā ar norādēm.

Turpināt organizēt Baznīcu nakti Znotiņu Dievmātes Romas katoļu baznīcā.

Bibliotēkai ir nepieciešamība iegādāties izstāžu standus (kastes ar stikla virsmu), jo bibliotēkā glabājas unikālas kardināla Julijana Vaivoda privātās relikvijas.

9. PROJEKTI

2024. gadā nekādi projekti netika īstenoti.

10. PUBLICITĀTE

- **Bibliotēkas tēla veidošana, publicitāte, sabiedrības informēšana par bibliotēkas funkcijām, pakalpojumiem**

Bibliotēkas publicitāte sākas ar norādēm pie autoceļa "Līvāni- Preiļi" pagriezienos uz Sutru ciematu. Pie administratīvās ēkas ārsienas ir norāde par bibliotēkas darba laiku, par to, ka te iespējami e- pakalpojumi, un ka pieejams Wi-Fi. Ārpusē zaļajā zonā atrodas metāla stends, kur var iepazīties ar bibliotēkas piedāvātajiem pakalpojumiem un aktuālākajiem jaunumiem. Pie ieejas durvīm bibliotēkā atkārtoti uzlikta norāde par darba laiku. Pie durvīm un stendos uzlieku arī pasākumu afišas un citu īslaicīgi aktuālu informāciju.

Bibliotēkā ir pārvietojams stends informācijas izvietošanai. Aktuālu informāciju dažreiz arī uzrakstu uz magnētiskās tāfeles, ko pēc tam viegli nodzēst. Lai publiskotu informāciju par jaunieguvumiem, veidoju informatīvas lapiņas un bukletus.

Par notiekošajiem pasākumiem cilvēkus informēju tiekoties klātienē, telefoniski, izmantoju sociālos tīklus, afišas. Novērots, ka visefektīvākais līdzeklis ir individuālās vai telefoniskās sarunas.

Ik gadu tiek atjaunots bibliotēkās buklets ar svarīgāko informāciju. Ziņas par paredzētajām mēneša aktivitātēm- izstādēm un pasākumiem redzamas informācijas stendos bibliotēkā un ieejot pa ārdurvīm. Informācija par pasākumiem bibliotēkā ir iesniegta LNCB un sociālajos tīklos "facebook.com" Sutru bibliotēkas profilā.

- **Bibliotēkas informācija tīmeklī**

- ✓ Bibliotēkas informācija ir publiskota vietnē www.facebook.com, par jaunākajām grāmatām, pasākumu afišas, informācija par notiekošajiem pasākumiem, par izstādēm, akcijām, apsveikumi un cita informācija. Atskaites gadā izveidotas un publicētas 68 saturvienības.

- **Ar publicitātes darbu saistītās problēmas un to risinājumi**

Šobrīd problēmu nav. Facebook.com Sutru bibliotēkas profilam seko atbilstoši izveidotajai un ieliktajai informācijai, tās aktualitātei un noformējumam.

11. SADARBĪBAS TĪKLA RAKSTUROJUMS

- **Sadarbība ar pašvaldību un pašvaldības institūcijām**

Sadarbība ar citām iestādēm 2023.gadā ir notikusi novada līmenī. Svarīga ir komunikācija ar pašvaldību- Līvānu novada pašvaldību un Sutru pagasta pārvaldi (no 1. jūlija Līvānu novada pagastu apvienību).

Tiek apmeklētas (noklausītas) Līvānu novada Kultūras, tūrisma un sporta pārvaldes rīkotās iestāžu vadītāju sanāksmes.

Ar novada pašvaldību saista dokumentācijas kārtošana un finanšu lietas.

Novērtējamas ir attiecības ar Sutru pagasta pārvaldi- tiek risināti transporta, saimnieciskie un komunālie jautājumi. No pārvaldes puses ir interese par bibliotēkas darba organizāciju un ir atbalsts pasākumu organizēšanā.

Vairākus pasākumus organizējam kopā ar Sutru kultūras namu, dažus ar pagasta pārvaldi, vai visas institūcijas kopā.

Sadarbībā ar LNCB veicu konsultatīvo un metodisko darbu. Tiek apmeklēti (noklausīti) organizētie semināri un citas izglītojošās aktivitātes. Ar pārējām novada bibliotēkām arī ir izveidojusies laba sadarbība. Ar kolēģēm konsultējamies profesionālajos jautājumos, izmantojam SBA apmaiņas fondu.

Sadarbībā ar Sutru pagasta senioru kopu tika noorganizēta ekskursija senioriem uz Baltinavu un Z/S "Kotiņi".

Sadarbojoties ar pagasta iedzīvotājiem, tika nodrošināti materiāli izstādēm.

- **Sadarbības raksturojums novadpētniecības darbā.**

Sutru bibliotēka, kultūras nams un pagasta pārvalde sadarbībā iesaistās kā viena puse, jo visas institūcijas esam ieinteresētas novadpētniecības izpētē. Turpinām sadarboties ar Valsts nozīmes Latgales tautas celtniecības arhitektūras pieminekļa- zemnieku sēta "Šultes" īpašniecēm par pasākumu izvešanu objekta teritorijā, sadarbojamies ar Znotiņu Dievmātes Romas katoļu baznīcas draudzi, palīdzot uzņemt baznīcas teritoriju, organizējot Baznīcu nakti. Sadarbojamies ar tiem pagasta iedzīvotājiem, kuru īpašumos vai blakus tiem atrodas kultūrvēsturiskie objekti, lai uzturētu šos objektus kā apskates vērtus.

- **Bibliotēkas sadarbības tīkls bērnu un jauniešu apkalpošanā, nozīmīgākie partneri, sadarbības vērtējums**

Visveiksmīgākā sadarbība darbā ar bērniem, protams, bija ar Sutru pagasta pārvaldi un kultūras namu. Pārvaldes vadītāja ir ļoti ieinteresēta par bērnu aktivitātēm brīvajā laikā. Kopīgi runājam ar vecākiem un vecvecākiem, iesaistām viņus kopā ar bērniem dažādos bibliotēkas rīkotajos un sadarbībā ar kultūras namu un pagasta pārvaldi rīkotajos pasākumos.

Pielikumi

Izstādes 2024. gadā

Nosaukums	Datums	Anotācija
Manas vērtības	3.janvāris- 29.februāris	Evelīnas Žanetes Švirkstes radošo darbu izstāde
No studijas Dubna pūra lādes	5. - 29. februāris	Tautas Lietišķās mākslas studijas "Dubna" darbu izstāde
Papīra pasaule	4.marts- 30.aprīlis	Vilcānu ģimenes veidotie papīra plastikas darbi
Sutru pagasts cauri gadiem	2.aprīlis- 30.aprīlis	Foto izstāde
Lailas Zaķes gleznas	3.maijs- 28.jūnijs	Lailas Zaķes krustdūriena tehnikā izsūtās gleznas
Sutru saimnieču priekšauti	1.jūlijs-16.augusts	Sutru saimnieču priekšautu izstāde
Rudens saulgrieži	23.-27.septembris	Rudens ziedu un citu rudens velšu izstāde
Zem dienvidu saules	4.novembris- 28.decembris	Mākslinieces Baibas Āriņas gleznu izstāde

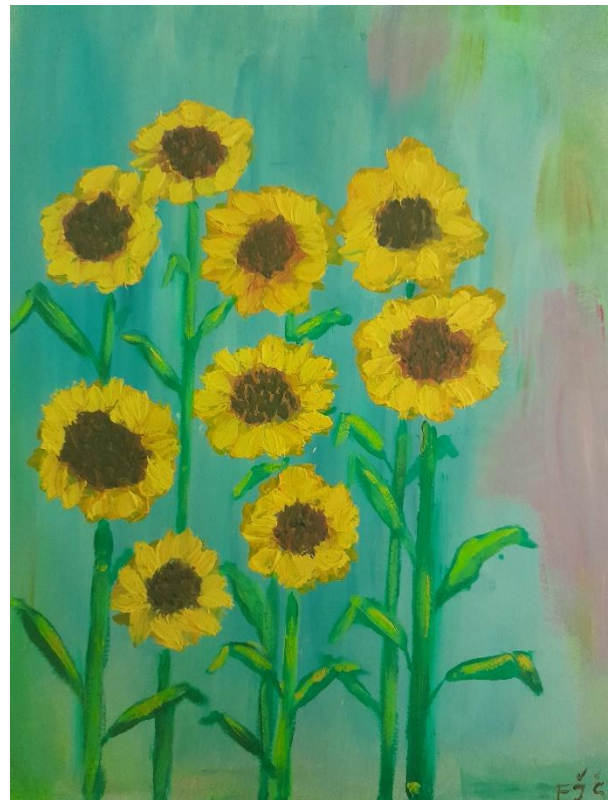
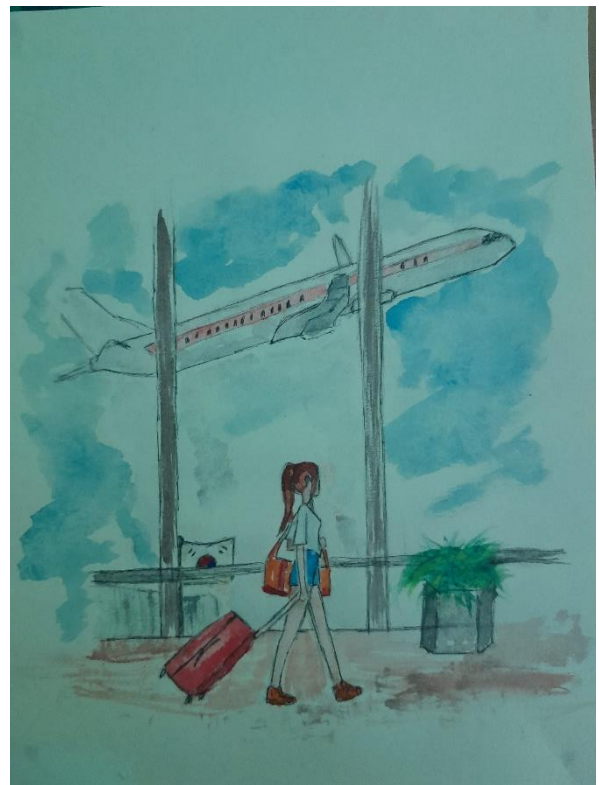
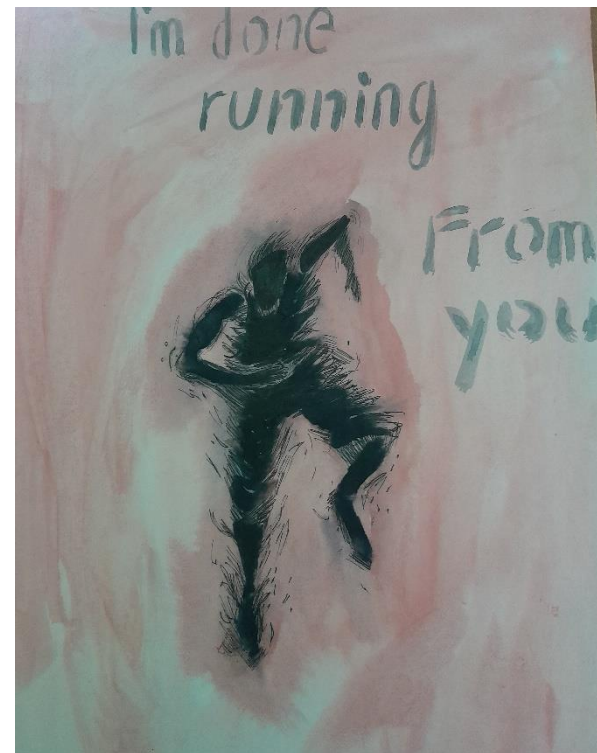
Pasākumi 2024. gadā

Nosaukums	Datums	Norise
Paldies	11.janvāris	Tika sumināti bibliotēkas čaklākie lasītāji un aktīvākie apmeklētāji.
Pārāk nedroši!	6.februāris	"Drošāka interneta" dienā diskusija pieaugušajiem par krāpniecību sociāltīklos
Mans mīlestības darbiņš	14.februāris	Pasākuma dalībnieki stāstīja un parādīja savus hobijus
Korejas kosmētikas meistarklase Sutros	4.marts	Atomy produktu prezentācija
Mans svētku galds	8.marts	Sutru pagasta saimnieču saiets
Novadnieka Antona Rusiņa literārais mantojums	23.aprīlī	Lasījumi no Antona Rusiņa grāmatām un publikācijām
No bezgalības akas smelt	10.maijā	Mātes dienai veltīta literārā kompozīcija
Baznīcu nakts	1.jūnijā	Izstāde "Pa Sutru pagasta krucifiksu ceļu", koncerts, Dievkalpojums
Es sasēju lielu sieru	20.jūnijā	Jāņu ielīgošana ar Sutru čaklāko saimnieču sarūpēto sieru degustāciju
Annas diena Sutru pagasta svētkos	27.jūlijs	Velo sacensības visu vecumu interesantiem, radošās darbnīcas stikla apgleznošanā un ādas rokassprādžu izgatavošanā, koncerts, balle u.c. aktivitātes
Dzeju ceļam debesīs	12.septembris	Dzejas lasījumi Dzejas dienās
Jumītim klaipu cepu	27.septembris	Miķeļdienai veltīts pasākums
Brīvība Ziemeļos	21.novembrī	Ziemeļvalstu literatūras nedēļas Krēslas stundas lasījumi

JAUNIETES EVELĪNAS ŽANETES ŠVIRKSTES

“MANAS VĒRTĪBAS” MĀKSLAS IZSTĀDE

skatāma
Sutru bibliotēkā
no 3. janvāra.

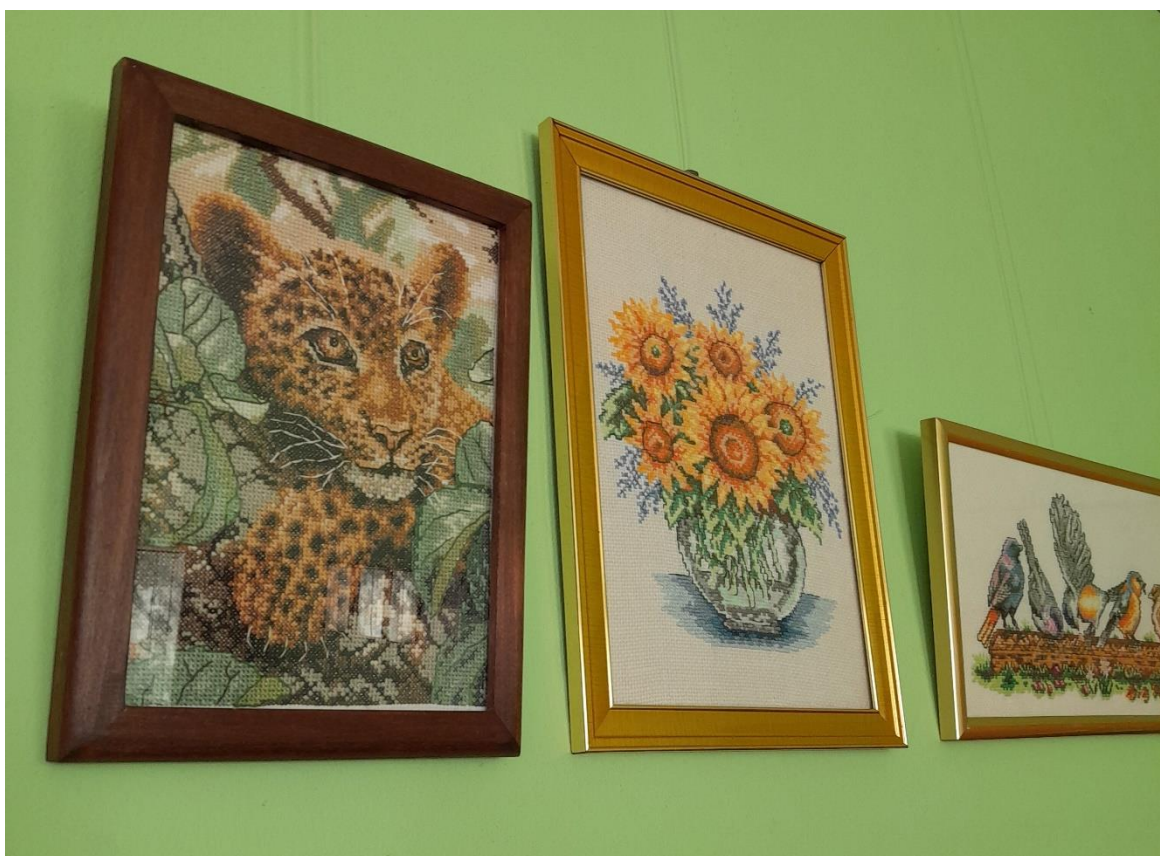

“Papīra pasaule”

Lailas Zaķes gleznu izstāde

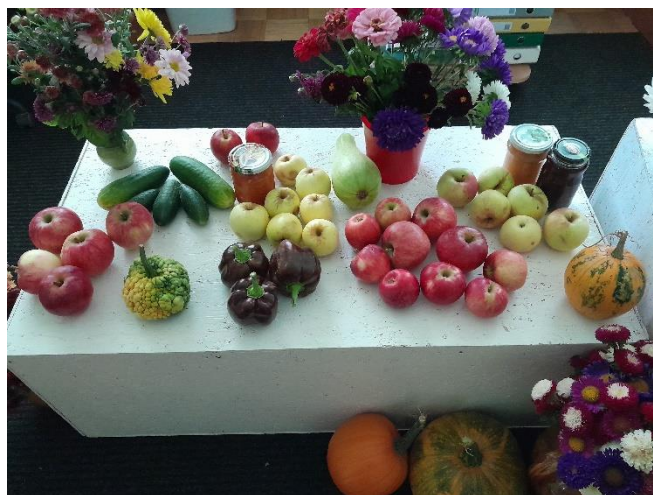
Seniori ekskursija

Sutru pagasta saimnieču priekšauti

Rudens ziedu un ražas izstāde

Pieredzes apmaiņa- Latvijas Neredzīgo bibliotēka un LNB

